

عنوان مقاله:

فلسفه و اقتباس سینمایی؛ بررسی مصادیق سینمایی تمثیل غار افلاطون

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات هنر و رسانه، دوره 2، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

نویسندگان:

فرنام مرادی نژاد - دانشجوی دکتری پژوهش هنر، دانشکده پژوهش‌های عالی هنر و کار آفرینی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

مرضیه پیراوی ونک - دانشیار گروه پژوهش هنر، دانشکده پژوهش‌های عالی هنر و کار آفرینی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

احمد الستی - استادیار گروه سینما، دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی، پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

سینما همواره در جست‌وجوی کشف منابع جدید و متنوع جهت اقتباس و خلق فیلم به‌عنوان محصول نهایی‌اش است. از دیگر سو، فلسفه نیز بیش‌تر به‌عنوان چارچوبی برای تبیین و نقد و توصیف و تشریح و ارزش‌داری فیلم‌های سینمایی به‌کار گرفته شده است؛ حوزه‌ای فرادست سینما که به پژوهش‌گران اجازه می‌دهد به‌میانجی فیلم بیندیشند و فلسفه بورزند. این مقاله اما قصد دارد مسیر برعکسی را نشان دهد که در خلال آن سینماگران و به‌ویژه فیلم‌نامه‌نویسان یکی از مشهورترین تمثیل‌ها و حکایات فلسفه را به‌عنوان دست‌مایه‌ای برای آفرینش پیرنگ داستانی مورد استفاده قرار داده‌اند. سخن از این‌که افلاطون در «تمثیل غار» آینده را پیش‌بینی کرده و سینما را در هزاره‌های پیشین به‌تصویر کشیده است، نیست. پرسش اصلی این پژوهش این است که در نمونه فیلم‌های منتخب نسبت و وابستگی بین منبع اصلی اقتباس با عناصر دراماتیک و ساختاری فیلم‌نامه‌های مذکور چیست؟ مقاله با روشی تطبیقی، با بررسی متون فیلم‌نامه‌ها و به‌واسطه اشارات و تلمیحات انجام شده در دیالوگ‌ها یا پیرنگ فیلم‌نامه، به آشکار ساختن چگونگی فرایند اقتباس از یکی از مشهورترین حکایات و تمثیلات فلسفی جهان در سینما می‌پردازد و بر آن است که با بررسی نمونه‌هایی از جریان‌های سینمایی متفاوت، یعنی طیفی متشکل از «جریان اصلی سینمای هالیوود» و کارگردانی چون پیترو ویر گرفته تا «سینمای هنری اروپا» و فیلم‌سازی چون برناردو برتولوچی و از خلال تفسیر محتوای متون فیلم‌نامه‌ها، به‌تحلیل و توصیف این شیوه از اقتباس پرداخته، آن را به‌عنوان راهی برای دیگر اقتباس‌ها در سینمای ایران ارایه دهد.

کلمات کلیدی:

فلسفه، افلاطون، تمثیل غار، اقتباس سینمایی، فیلم‌نامه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1163498>

